

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 4 juni 2021
(OR. en)

9486/21

ENV 398
AGRI 258
FIN 424
PESTICIDE 21
PHYTOSAN 22
RECH 293
EDUC 223
JEUN 58
CONSOM 130
FORETS 33
RELEX 516

FÖLJENOT

---

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	28 maj 2021
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2021) 261 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN Utvärdering av hur genomförandet av EU-initiativet om pollinatörer fortskrider

---

För delegationerna bifogas dokument – COM(2021) 261 final.

Bilaga: COM(2021) 261 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 27.5.2021
COM(2021) 261 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Utvärdering av hur genomförandet av EU-initiativet om pollinatörer fortskrider

1. INLEDNING: EU-INITIATIVET OM POLLINATÖRER

Under de senaste årtiondena har det skett en dramatisk minskning av förekomsten och mångfalden av europeiska vilda pollinerande insekter, däribland bin, blomflugor, dagfjärilar och nattfjärilar. Dessutom är många arter utrotningshotade. Populationen av en av tre bi- och fjärilsarter minskar och en av tio arter är utrotningshotad enligt den europeiska rödlistan¹.

Förlusten av vilda pollinatörer är mycket bekymmersam. Anledningen är att ungefär 80 % av grödor och vilda blommande växtarter i EU helt eller delvis är beroende av pollinering av djur. Utan pollinatörer skulle många växtarter minska och till slut försvinna. Detta skulle hota naturens överlevnad, människans välbefinnande och ekonomin. Varje år är jordbruksproduktion i EU till ett värde av ca 3,7 miljarder euro direkt beroende av pollinering av insekter². De tillgängliga uppskattningarna tar emellertid inte hänsyn till djurs pollinering av vilda växter eller till pollinatörernas bidrag till en tryggad mat- och näringstillgång samt människors hälsa.

I juni 2018 antog kommissionen EU-initiativet om pollinatörer³ (*initiativet*). Initiativet är den första EU-ram som syftar till att åtgärda minskningen av vilda pollinatörer⁴ och det har brett stöd bland berörda parter⁵.

I initiativet fastställs långsiktiga mål för år 2030 för att generera praktiskt användbar kunskap om problemet, åtgärda de främsta kända orsakerna till problemet, främja samarbete mellan berörda parter och engagera samhället i stort. I initiativet beskrivs 10 åtgärder och 31 delåtgärder som bör genomföras på kort till medellång sikt för att leda EU in på rätt väg.

Åtgärderna är avsedda att hantera problemet på ett integrerat sätt och med en mer ändamålsenlig användning av befintliga verktyg och strategier. Fokus ligger på en bättre integrering av mål för bevarande av pollinatörer i olika delar av EU:s sektorsvisa politik, inklusive miljö- och hälsoskyddspolitiken (särskilt fågeldirektivet, habitatdirektivet och EU-lagstiftningen om bekämpningsmedel), den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP), sammanhållningspolitiken och forsknings- och innovationspolitiken.

Både Europaparlamentet⁶ och rådet⁷ välkomnade initiativet, betonade pollinatörernas betydelse och efterlyste effektiva åtgärder för att bekämpa minskningen. Den 9 juli 2020 publicerade Europeiska revisionsrätten en särskild rapport⁸ om EU-initiativ för att skydda vilda pollinatörer (*revisionsrättens rapport*). Revisionsrätten fann brister i några av EU:s centrala policyåtgärder för att motverka de största hoten mot vilda pollinatörer, och rekommenderade kommissionen att bedöma behovet av ytterligare åtgärder för att motverka de hot som för närvarande inte omfattas av initiativet. I rapporten poängteras också behovet av att bättre integrera åtgärder till skydd av

---

¹ <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>

² Europeiska unionen, Europeiska miljöbyrån, 2021: *Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA)*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, (under utgivning).

³ COM(2018) 395 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0395&qid=1617957051959>.

⁴ Inom Europa består pollinatörerna främst av insekter som vilda bin, blomflugor, dagfjärilar och nattfjärilar.

⁵ https://www.acceptance.ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/documents/EU_pollinators_summary_public_consultation.pdf

⁶ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0104_SV.html

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12948-2018-INIT/sv/pdf>

⁸ Särskild rapport nr 15/2020: <https://www.eca.europa.eu/sv/Pages/DocItem.aspx?did=54200>.

vilda pollinatörer i EU:s politik för bevarandet av biologisk mångfald och för jordbruket och förbättra skyddet av vilda pollinatörer i processen för riskbedömning av bekämpningsmedel. I rådets slutsatser av den 17 december 2020⁹ välkomnas revisionsrättens rekommendationer och noteras att det krävs akuta insatser för att stärka EU:s åtgärdsplaner för pollinatörer.

Den 20 maj 2020 antog kommissionen EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030¹⁰ och från jord till bord-strategin¹¹, båda viktiga initiativ inom den europeiska gröna given. Dessa strategier kommer att främja åtgärder som syftar till att vända den negativa utvecklingen för pollinatörer genom åtaganden och mål för naturskydd och EU-planen för återställande av natur. Tillsammans med den nya EU-strategin för klimatanpassning¹² och de ökade ambitionerna avseende både klimatneutralitet och nollförorening kommer dessa strategier att bidra till att bekämpa de största hoten mot vilda pollinatörer, såsom förändrad markanvändning, intensiv jordbruksförvaltning och användning av bekämpningsmedel, miljöföroreningar, invasiva främmande arter och klimatförändringar.

I den här rapporten utvärderas hur genomförandet av initiativets samtliga åtgärder fortskrider. Rapporten är baserad på många olika källor, bland annat resultaten av utvärderingar av policyåtgärder, EU-rapporter och publikationer och särskilda studier. Vidare beaktas den återkoppling som kommissionen fått av Europaparlamentet, rådet och Europeiska revisionsrätten.

2. 10 ÅTGÄRDER – SAMMANFATTNING AV FRAMSTEGEN

2.1. Åtgärd 1: Stödja övervakning och bedömning

Med nuvarande kunskap är det tydligt att antalet vilda pollinatörer minskar i en alarmerande takt, vilket motiverar kraftfulla åtgärder. Fortfarande saknas emellertid viktiga data och information om pollinatörernas tillstånd, anledningen till att de minskar i antal och följderna för naturen och människors välbefinnande.

I juni 2019 gav kommissionen en grupp experter på pollinatörer i uppdrag att utarbeta ett förslag till ett fältbaserat EU-omfattande system för övervakning av pollinatörer, som skulle ge tillförlitlig information för bedömning av status och trender för pollinerande arter i medlemsstaterna (åtgärd 1A). För att säkerställa att medlemsstaterna deltar i den här processen och lämnar in sina bidrag i tid samrådde kommissionen med de nationella miljö- och jordbruksmyndigheterna, bland annat i särskilda arbetsseminarier. Experternas förslag¹³ offentliggjordes i januari 2021 och innehåller en omfattande metod för övervakningssystemet och en uppsättning policyindikatorer. Kommissionen kommer att följa upp förslaget i nära samarbete med medlemsstaterna och arbeta på att finjustera och operationalisera förslaget och bygga upp kapaciteten att genomföra det i praktiken.

Data från EU:s framtida system för övervakning av pollinatörer kommer att vara oundgängliga för att i) utveckla och genomföra effektiva bevarandeåtgärder, ii) kartlägga inom vilka områden

---

⁹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14168-2020-INIT/sv/pdf>

¹⁰ COM(2020) 380 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52020DC0380>.

¹¹ COM(2020) 381 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0381>.

¹² COM(2021) 82 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>.

¹³ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122225>

dessa åtgärder i första hand ska genomföras och iii) utvärdera åtgärdernas effektivitet. Dessa data kommer även att stödja den europeiska rödlistan, eftersom det blir möjligt att bedöma bevarandestatusen för pollinerande arter på lång sikt. I december 2018 inledde kommissionen arbetet med den europeiska rödlistan för blomflugor¹⁴ (åtgärd 1B), som väntas bli klar i juni 2022. I april 2021 började kommissionen arbeta på den europeiska rödlistan för nattfjärilar¹⁵.

Skyddade områden är särskilt viktiga för bevarandet av pollinatörer. I juni 2020 publicerade Europeiska miljöbyrån och Europeiska ämnescentrumet för biologisk mångfald en rapport i vilken de utvärderade betydelsen för pollinatörer av livsmiljötyper enligt bilaga I till habitatdirektivet¹⁶. Rapporten gjorde det möjligt att utvärdera bevarandestatusen för skyddade livsmiljöer för pollinatörer utifrån rapporter från medlemsstaterna¹⁷ (åtgärd 1C). Av miljöbyråns senaste *State of Nature*-rapport framgår att pollinatörernas bevarandestatus är mycket allvarlig^{18,19}.

Kommissionen har även arbetat på att ta fram de data och den information som saknas om hoten mot pollinerande arter, dvs. försämringen av deras livsmiljöer och användningen av bekämpningsmedel. För närvarande håller kommissionen på att testa ett fältbaserat övervakningssystem för biologisk mångfald i jordbrukslandskap²⁰ och förbereda den gräsmarksmodul som ska ingå i Lucas²¹-undersökningen 2022, efter den framgångsrika provundersökningen 2018. Kommissionen genomför också ett pilotprojekt med ett innovativt system för övervakning av förekomsten av bekämpningsmedel i naturen via honungsbyprodukter²² (åtgärd 1D). Efter att pilotprojektet avslutats kommer systemet att införas under 2022 med stöd av Europaparlamentets förberedande åtgärder²³.

I oktober 2020 offentliggjorde kommissionen resultaten av den EU-omfattande bedömningen av ekosystem²⁴ (åtgärd 1E). I analysen användes tillgängliga data och information om pollinatörer och deras livsmiljöer för att bedöma tillståndet i EU för de pollineringsstjänster djur levererar. Resultaten visade att 50 % av den mark som odlas med grödor som är beroende av pollinatörer lider av pollineringsunderskott. Ett av de bästa sätten att åtgärda detta pollineringsunderskott vore att återställa ekosystemen med stöd av jordbrukspolitiken.

Vidare har kommissionen utvecklat räkenskaper för pollinering²⁵ (åtgärd 1E), som visar att det ekonomiska värdet av pollinerande insekter för vegetabilieproduktionen i EU är ca 3,7 miljarder

¹⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/European+Red+List+of+Hoverflies>

¹⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/European+Red+List+of+Moths>

¹⁶ <https://www.eionet.europa.eu/etcs/etc-bd/products/etc-bd-reports/etc-bd-technical-paper-1-2020-report-for-a-list-of-annex-i-habitat-types-important-for-pollinators>

¹⁷ https://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/rep_habitats

¹⁸ <https://www.eea.europa.eu/publications/state-of-nature-in-the-eu-2020>

¹⁹ https://tableau.discomap.eea.europa.eu/t/Natureonline/views/SONpollinators/Storypollinators?%3AisGuestRedirectFromVizportal=y&%3Adisplay_count=n&%3AshowAppBanner=false&%3Aorigin=viz_share_link&%3AshowVizHome=n&%3Aembed=y

²⁰ European Monitoring of Biodiversity in Agricultural Landscapes (EMBAL), <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Data+and+information>.

²¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lucas>

²² Insignia-projektet, <https://www.insignia-bee.eu>.

²³ För mer information om Europaparlamentets förberedande åtgärder, se [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2019/640130/EPRS_ATA\(2019\)640130_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2019/640130/EPRS_ATA(2019)640130_EN.pdf).

²⁴ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120383>

²⁵ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC117072>

euro om året²⁶. Räkenskaperna kan användas till att bedöma hur de minskade populationerna av pollinatörer påverkar jordbruksproduktionen samt importen och exporten av jordbruksprodukter²⁷.

2.2. Åtgärd 2: Stödja forskning och innovation

Kommissionen har fortsatt att stödja grundforskning och tillämpad forskning om pollinatörer genom EU:s ramprogram för forskning och innovation. Syftet är att fylla kunskapsluckorna och främja effektivare och mer resultatorienterade bevarandeåtgärder²⁸ (åtgärd 2A).

När initiativet hade antagits införde kommissionen ett särskilt tema om pollinatörer i arbetsprogrammet för 2018–2020 under Horisont 2020. Syftet med detta tema är att utveckla verktyg, riktlinjer och metoder för att bekämpa orsakerna och följderna av minskningen av vilda pollinatörer²⁹. Denna forskning väntas inledas i september 2021. Inom ramen för BiodivERsA³⁰ har projekt med relevans för pollinatörer genomförts i syfte att bättre förstå samspelet mellan olika faktorer som orsakar en minskning av antalet pollinatörer³¹ och modellera scenarier för en biologisk mångfald av pollinatörer och ekosystemtjänsten pollinering³². Dessutom har spetskompetens inom pollinatörforskning främjats genom enskilda bidrag och stipendier från Europeiska forskningsrådet³³ samt Marie Skłodowska-Curie-åtgärder³⁴. Dessa bidrag och stipendier har gått till framstående forskare som studerar den inneboende ekologiska länken mellan pollinatörer och växter och betydelsen av denna länk för fungerande ekosystem och livsmedelsproduktion³⁵.

Forskningsbaserad kunskap kommer att spela en viktig roll i beslutsfattandet. I ett projekt inom ramen för EKLIPSE³⁶ bedömdes den aktuella kunskapen om hur bekämpningsmedel och gödselmedel påverkar åtgärder för bevarande av pollinatörer på jordbruksmark. Bedömningen utgör underlag till en vägledning om bästa praxis³⁷. Dessutom har det europeiska innovationspartnerskapet³⁸ inom jordbruket främjat interaktiv innovation på gräsrotsnivå om pollinatörvänlig förvaltning av jordbruksmark³⁹ (åtgärd 2B).

---

²⁶ Europeiska unionen, Europeiska miljöbyrån, 2021: *Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA)*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, (under utgivning).

²⁷ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120571>

²⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Research+and+innovation>

²⁹ SC5-32-2020, <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/sc5-32-2020>.

³⁰ ERA-NET COFUND-systemet under Horisont 2020 för främjande av alleuropeisk forskning om biologisk mångfald och ekosystemtjänster, <https://www.biodiversa.org>.

³¹ VOODOO-projektet, <https://www.biodiversa.org/1777/download>.

³² OBServ-projektet, <https://www.biodiversa.org/1635/download>.

³³ DrivenByPollinators <https://cordis.europa.eu/project/id/819374>.

³⁴ Exempelvis DEFOLL <https://cordis.europa.eu/project/id/798954>.

³⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Horizon+2020>

³⁶ EKLIPSE är en mekanism som stöder beslutsfattande på miljöområdet med bästa tillgängliga kunskap, <https://www.eclipse-mechanism.eu>.

³⁷ https://www.eclipse-mechanism.eu/pollinators_request

³⁸ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-innovation-partnership-agricultural>

³⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Bottom-up+innovation>

Kommissionen avser att öka sitt stöd till forskning om pollinatörer i nästa ramprogram, Horisont Europa. Detta återspeglas i programmets första strategiska plan⁴⁰ och förslaget till Horisont Europas första arbetsprogram (2021–2022)⁴¹ (åtgärd 2C). Flera av de teman som föreslagits för Horisont Europa syftar till att stödja i) utveckling av verktyg för forskning om pollinatörer (t.ex. verktyg för en samordnad taxonomi med DNA-streckkodning och maskininläring) ii) kapacitetsuppbyggnad och nätverkande bland experter och iii) storskalig övergång till pollinatörvänlig förvaltning av kultur- och jordbrukslandskap. Dessutom syftar utkastet till förslag till ett europeiskt partnerskap för biologisk mångfald⁴² till att stödja övervakningssystem för biologisk mångfald. Detta stöd kommer även att vara av avgörande betydelse för genomförandet av EU:s system för övervakning av pollinatörer.

2.3. Åtgärd 3: Underlätta kunskapsutbyte och tillgång till data

Praktiskt användbar kunskap kan endast genereras om de kända databristerna åtgärdas, vilket sker under åtgärderna 1 och 2. Det är emellertid också nödvändigt att använda befintliga data och information på ett bättre sätt.

Den 20 maj 2020 lanserade kommissionen EU:s webbplats med information om pollinatörer⁴³, som fungerar som ett nav för information om pollinatörer i EU (åtgärd 3A). Denna onlineplattform underlättar informationsutbyte om minskningen av pollinatörer och vilka åtgärder som vidtas inom EU för att motverka minskningen, inklusive initiativ för samarbete mellan berörda parter. Webbplatsen är tillgänglig för huvudaktörer, som offentliga myndigheter, forskare, naturskyddssektorn, aktörer inom det civila samhället, markförvaltare (särskilt jord- och skogsbrukare), biodlare, allmänheten och näringslivet. På webbplatsen kan dessa aktörer i) utbyta bästa praxis vad gäller åtgärder för att skydda och bevara vilda pollinatörer, ii) få vägledning om åtgärder för att skydda och bevara vilda pollinatörer och iii) hitta partner för dessa åtgärder.

EU:s system för övervakning av pollinatörer och andra lokala övervakningssystem som utvecklas under åtgärd 1 kommer att ge data som är ovärderliga vid bedömningen av pollinatörernas tillstånd och orsakerna till deras minskning. Kommissionen och Europeiska miljöbyrån håller för närvarande på att integrera den information som systemen genererar i det europeiska informationssystemet för biologisk mångfald⁴⁴.

För att åtgärderna för att bevara pollinatörer ska vara effektiva är det särskilt viktigt att befintliga data om markanvändning görs tillgängliga. Kommissionen samarbetar med medlemsstaterna för att se till att det går att utbyta, dela, få tillgång till och använda kompatibla rumsliga data (exklusive personuppgifter) i det integrerade administrations- och kontrollsystemet för den gemensamma jordbrukspolitiken⁴⁵. Detta system innehåller potentiellt värdefull information om

⁴⁰ https://ec.europa.eu/research/pdf/horizon-europe/ec_rtd_orientations-towards-the-strategic-planning.pdf

⁴¹ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/commissions-proposal-horizon-europe_en#the-commissions-proposal-for-horizon-europe

⁴² Europeiskt partnerskap under Horisont Europa, *Rescuing Biodiversity to Safeguard Life on Earth*, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/funding/documents/european_partnership_for_rescuing_biodiversity_to_safeguard_life_on_earth.pdf

⁴³ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/EU+Pollinator+Information+Hive>

⁴⁴ <https://biodiversity.europa.eu/>

⁴⁵ Det integrerade administrations- och kontrollsystemet syftar till att fastställa och kontrollera om stöd som ges enligt den gemensamma jordbrukspolitiken är berättigat. Systemet inrättas och förvaltas av varje medlemsstat för

pollinatörer och pollineringsstjänster, t.ex. den rumsliga fördelningen och lokaliseringen av grödor, jordbruksmetoder eller åtgärder inom den gemensamma jordbrukspolitik. Arbetet med att harmonisera och offentliggöra dessa data så att de kan utnyttjas vidare utförs som en del av Inspire-direktivet⁴⁶ (åtgärd 3B). Under 2019 lanserade kommissionen ett pilotprojekt för att testa bestämmelserna om datadelning och ta reda på hur direktivet kan användas till att främja datadelning mellan EU:s olika politikområden, inklusive det integrerade administrations- och kontrollsystemet.

2.4. Åtgärd 4: Bevara hotade arter av pollinatörer och deras livsmiljöer

Första steget i att vända minskningen av pollinatörer är att rädda de arter av pollinatörer och de livsmiljöer som är mest hotade, exempelvis de som skyddas inom ramen för habitatdirektivet eller står med på den europeiska rödlistan. Finansiering och effektiva åtgärdsplaner som kan förbättra bevarandestatusen för dessa arter och livsmiljöer måste prioriteras.

Tack vare handlingsplanen för naturen, människorna och näringslivet⁴⁷ har kommissionen kunnat förbättra genomförandet av habitatdirektivet och åtgärda ett av de största hoten mot pollinatörer, nämligen förlusten av livsmiljöer. I synnerhet utarbetade kommissionen EU-omfattande handlingsplaner för två livsmiljöer som är av stor betydelse för pollinatörer: kulturformade torra gräsmarker och europeiska torra hedar. Båda dessa livsmiljötyper skyddas av habitatdirektivet (åtgärd 4A). I juli 2020 lanserade kommissionen en offentlig upphandling i syfte att utarbeta tre arts specifika handlingsplaner för att bevara de arter av pollinatörer som är mest hotade i EU⁴⁸.

Det stöd som ges för bevarande av pollinatörer inom ramen för Life-programmet har utökats betydligt sedan 2018. Flera pågående Life-projekt har bevarande av pollinatörer som uttryckligt syfte. Dessa pågående projekt fokuserar på att återställa livsmiljöer, förbättra kunskaperna och öka medvetenheten om att bevarandestatusen för hotade fjärilsarter behöver förbättras. Andra pågående projekt handlar om att främja jordbruksmetoder som gynnar pollinatörer och insekter i allmänhet⁴⁹.

Kommissionen har fortsatt att uppmuntra ansökningar om Life-projekt om ryggradslösa djur, inklusive pollinerande insekter. I juni 2020 organiserade kommissionen ett webinarium⁵⁰ för att diskutera hur Life-programmets stöd för bevarande av ryggradslösa djur skulle kunna utökas för att möjliggöra fler ansökningar på det här området i framtiden. Kommissionen presenterade också en slutrapport om 20 Life-projekt om ryggradslösa djur, som innehöll rekommendationer om framtida projekt⁵¹.

I revisionsrättens rapport noterades att det råder brist på Life-projekt om pollinerande arter som inte skyddas av EU-lagstiftningen genom habitatdirektivet. I det fleråriga arbetsprogrammet för

---

sig. För mer information se: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/financing-cap/financial-assurance/managing-payments_sv.

⁴⁶ Direktiv 2007/2/EG om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire), <https://inspire.ec.europa.eu>.

⁴⁷ https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan

⁴⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Action+plans>

⁴⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/LIFE+programme>

⁵⁰ <https://ec.europa.eu/easme/en/webinar-life-stepping-save-bugs>

⁵¹ https://ec.europa.eu/easme/sites/easme-site/files/life_and_invertebrates_summary_report-final-layout.pdf

Life 2021–2024 kommer kommissionen att föreslå en höjning av EU:s medfinansieringsnivå för de arter som är mest hotade enligt den europeiska rödlistan. Detta kommer att stimulera projekt som avser pollinerande arter som inte åtnjuter rättsligt skydd men ändå löper stor risk att utrotas.

Handlingsplaner för pollinerande arter och deras livsmiljöer kräver omfattande och brett spridd kunskap om bevarandeåtgärder och förvaltningsstrategier. Natura 2000-nätverket spelar en viktig roll när det gäller att åtgärda förlusten av livsmiljöer för pollinerande arter. Under 2018 och 2019 stödde kommissionen och medlemsstaterna kunskapsutbyte om förvaltningsåtgärder och metoder för att bevara pollinatörer^{52,53,54} inom ramen för den biogeografiska processen inom Natura 2000⁵⁵ (åtgärd 4B). I november 2019 organiserade kommissionen ett särskilt arbetsseminarium som syftade till att identifiera de bästa förvaltningsåtgärderna och metoderna för bevarande av pollinerande arter i Natura 2000-områden⁵⁶.

Ett viktigt sätt att bättre integrera mål om bevarande av pollinatörer i förvaltningen av Natura 2000-nätverket är att inkludera prioriterade åtgärder för de livsmiljöer som är viktigast för pollinatörer i medlemsstaternas prioriterade åtgärdsplaner⁵⁷. I revisionsrättens rapport rekommenderas kommissionen att kontrollera att de prioriterade åtgärdsplanerna inkluderar krav om skydd av vilda pollinatörer och bedöma de relevanta åtgärder som föreslås av medlemsstaterna. Kommissionen i) uppmanade medlemsstaterna att säkerställa att sådana krav inkluderas i de prioriterade åtgärdsplanerna, ii) började under 2018 bedöma de prioriterade åtgärdsplanerna och kommenterade dem i syfte att uppmuntra medlemsstaterna att införa krav avseende vilda pollinatörer och iii) kommer att fortsätta att göra detta under 2021 för de återstående prioriterade åtgärdsplanerna (åtgärd 4C).

De naturskyddsmål som fastställs i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – såsom att utöka det rättsliga skyddet till minst 30 % av EU:s landyta, effektivt förvalta dessa områden och strikt skydda minst en tredjedel av dessa områden – kommer, om de genomförs i sin helhet, att gynna pollinatörer i stor utsträckning. Ett strikt skydd skulle särskilt gynna pollinatörer som är beroende av livsmiljöer i naturskogar, såsom blomflugor.

2.5. Åtgärd 5: Förbättra livsmiljöer för pollinatörer på och kring jordbruksmark

År 2019 inledde kommissionen en studie som syftade till att bedöma potentialen att bevara vilda pollinatörer hos den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2014–2020. I rapporten⁵⁸ som publicerades i november 2020 granskas de åtgärder inom den gemensamma jordbrukspolitiken som kan främja eller hindra bevarande. Genom fallstudier i sex medlemsstater visas hur dessa åtgärder genomförs. I studien identifieras också de viktigaste lärdomarna. Med utgångspunkt i denna undersökning utarbetade kommissionen en vägledning för förvaltningsmyndigheter,

---

⁵²https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/platform/events/continental_pannonian_steppic_and_black_sea_regions_seminar_en.htm

⁵³https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/platform/events/atlantic_biogeographical_chalk_grasslands.htm

⁵⁴ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/platform/events/eurasian_grassland_conference.htm

⁵⁵ För mer information om den biogeografiska processen inom Natura 2000, se:

https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/seminars_en.htm.

⁵⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Natura+2000+workshop+Nov+2019>

⁵⁷ https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/index_en.htm

⁵⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Agriculture>

jordbrukare och deras rådgivare om hur GJP-åtgärder på ett effektivare sätt kan främja pollinatörer⁵⁹ (åtgärd 5A).

Under 2019 inledde kommissionen även en studie för att i stora drag bedöma de åtgärder som medlemsstaterna vidtar med avseende på pollinatörer⁶⁰, inklusive åtgärder på jordbruksområdet (åtgärd 5B). Av bedömningen framgår att ett antal medlemsstater vidtar riktade GJP-åtgärder för att skydda pollinatörer. Det är emellertid tydligt att antalet sådana åtgärder måste öka väsentligt inom hela EU.

I februari 2020 organiserade kommissionen en stor konferens för berörda parter⁶¹ i syfte att dela och komplettera resultaten av kommissionens studier och diskutera bästa sättet att integrera mål om bevarande av pollinatörer i de strategiska planerna för den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2021–2027 (åtgärd 5C).

I kommissionens förslag om den framtida jordbrukspolitiken⁶² ingår ett antal instrument och funktioner som medlemsstaterna kan använda i sina strategiska planer för att förbättra den biologiska mångfalden i jordbruksområden. Tre faktorer kommer att vara kritiska när det gäller att motverka minskningen av pollinerande arter, nämligen i) den nya ”gröna arkitekturen” som bygger på skärpt villkorlighet, ii) miljöprogram och åtaganden gällande miljöledning och iii) skärpta obligatoriska miljökrav. Dessa tre faktorer kommer även att gynna de övriga mål i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 som är nödvändiga för pollinatörvänliga jordbrukslandskap, nämligen att

- minst 10 % av jordbruksarealen ska innehålla landskapselement som gynnar en hög biologisk mångfald,
- risken med och användningen av kemiska bekämpningsmedel ska minska med 50 %,
- användningen av farligare bekämpningsmedel ska minska med 50 %,
- minst 25 % av jordbruksmarken ska användas för ekologiskt jordbruk,
- användningen av agroekologiska metoder ska öka avsevärt.

I rekommendationerna till medlemsstaterna om deras strategiska planer för den gemensamma jordbrukspolitiken⁶³ tar kommissionen även upp de särskilda målen om skydd av biologisk mångfald, förbättring av ekosystemtjänster och bevarande av livsmiljöer och landskap. Dessa rekommendationer förväntas bidra till att vilda pollinatörer på jordbruksmark bevaras.

I revisionsrättens rapport rekommenderas kommissionen att kontrollera om medlemsstaterna i sina strategiska planer, i förekommande fall, inkluderar förvaltningsmetoder som har en väsentlig och positiv effekt på vilda pollinatörer. Valet och utformningen av de åtgärder och förvaltningsmetoder som medlemsstaterna föreslår bör grundas på en analys av deras miljömässiga situation. Analysen bör göra det tydligt för medlemsstaterna vilka behov som måste tillgodoses i de strategiska planerna, inklusive bevarande av pollinatörer i de fall det är relevant i ett givet territorium. Kommissionen kommer att bedöma om de föreslagna åtgärderna och förvaltningsmetoderna på ett effektivt sätt bidrar till de särskilda målen i den gemensamma jordbrukspolitiken och de särskilda behov som medlemsstaterna identifierat.

⁵⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Farmers>

⁶⁰ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Actions+in+my+country>

⁶¹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Stakeholder+conference+Feb+2020>

⁶² https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/future-cap_sv

⁶³ COM(2020) 846 final.

Under åtgärd 1 har kommissionen fortsatt att arbeta på utvecklingen av en indikator för vilda pollinatörer inom den gemensamma jordbrukspolitiken. Syftet är att inkludera indikatorn i ramen för resultat och övervakning när den är operationell. Slutförandet av indikatorn är beroende av att medlemsstaterna genomför EU:s system för övervakning av pollinatörer.

2.6. Åtgärd 6: Förbättra livsmiljöerna för pollinatörer i stadsområden och det vidare landskapet

Under 2019 samlade kommissionen in de bästa metoderna och utarbetade en vägledning för pollinatörvänliga städer (åtgärd 6A). Denna vägledning⁶⁴, som publicerades i januari 2020, innehåller bra exempel och rekommendationer till beslutsfattare, stadsplanerare, projektutvecklare och fysiska planerare i städer om hur de kan skapa en gynnsam stadsmiljö för pollinatörer.

I oktober 2020 presenterade kommissionen en särskild handlingsplan om hållbar markanvändning och naturbaserade lösningar⁶⁵ som en del av EU-agendan för städer⁶⁶. Åtgärderna för grön infrastruktur och biologisk mångfald i den planen kommer att bidra till en pollinatörvänlig stadsmiljö. Vidare kommer åtgärderna för pollinatörer att stärkas ytterligare av överenskommelsen om gröna städer⁶⁷ och planerna för stadsförgröning⁶⁸ i den nya strategin för biologisk mångfald.

Kommissionen har även inkluderat kriterier som är relevanta för pollinatörer i ansökningsblanketterna och anvisningarna för utmärkelserna Europas miljöhuvudstad⁶⁹ och European Green Leaf⁷⁰ inom indikatorområdet ”natur och biologisk mångfald” (åtgärd 6A).

För att underlätta effektiva åtgärder för pollinatörer har kommissionen dessutom utvecklat en metod för att kartlägga vilka stadsområden som lämpar sig för pollinatörer⁷¹. Flera städer har använt metoden för att förstå hur grönområden i städer kan förvaltas för att öka populationerna av pollinatörer. Kommissionen kommer att sprida information om det här verktyget till städer.

Bevarandeåtgärder för pollinatörer – oavsett om de vidtas i eller utanför städer – kan erhålla finansiering från EU:s sammanhållningsfond enligt de prioriteringar som fastställs i nationella eller regionala operativa program⁷². I februari 2020 organiserade kommissionen och Europeiska regionkommittén en konferens för berörda parter⁷³, vars syfte var att öka medvetenheten om dessa möjligheter hos i) förvaltningsmyndigheter, ii) regionala och lokala myndigheter och iii) berörda parter (åtgärd 6B). Vid konferensen belystes ett antal projekt för bevarande av pollinatörer inom EU som huvudsakligen finansierats genom programmen för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg)⁷⁴. Projekt för pollinatörer har även fått stöd genom andra

⁶⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>

⁶⁵ https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/sul-nbs_finalactionplan_2018.pdf

⁶⁶ EU-agendan för städer är ett partnerskap mellan städer, medlemsstater, Europeiska kommissionen och berörda parter, t.ex. icke-statliga organisationer och företag.

⁶⁷ https://ec.europa.eu/environment/topics/urban-environment/green-city-accord_en

⁶⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1590574123338&uri=CELEX:52020DC0380>

⁶⁹ <https://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital>

⁷⁰ <https://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/europeangreenleaf>

⁷¹ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC115375>

⁷² https://ec.europa.eu/regional_policy/sv/funding

⁷³ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Stakeholder+conference+Feb+2020>

⁷⁴ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/

program inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska socialfonden.⁷⁵

Kommissionen har främjat åtgärder på landskapsnivå som upprätthåller, förbinder och återställer livsmiljöer för pollinatörer, genom vägledning om grön infrastruktur på EU-nivå⁷⁶ och integrering av ekosystem och ekosystemtjänster i beslutsfattande⁷⁷ (åtgärd 6C).

2.7. Åtgärd 7: Minska påverkan av bekämpningsmedel på pollinatörer

Under 2018 förde kommissionen en dialog med medlemsstaterna om möjligheten att integrera specifika mål och åtgärder för pollinatörer i de reviderade nationella handlingsplanerna inom ramen för direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel⁷⁸ (åtgärd 7A). Kommissionens andra lägesrapport⁷⁹ om genomförandet av direktivet hade inget särskilt fokus på pollinatörer. Kommissionen beställde emellertid en studie för att utvärdera i vilken utsträckning mål och/eller åtgärder för bevarande av pollinatörer hade integrerats i de nationella handlingsplanerna. Slutrapporten om denna studie publicerades i november 2020 och visade på en låg integrationsnivå. Medlemsstaterna måste därför införa mer kraftfulla bestämmelser om pollinerande insekter i de nationella handlingsplanerna.

I EU:s strategi för biologisk mångfald och i från jord till bord-strategin har kommissionen åtagit sig att vidta åtgärder för att fram till 2030 minska den totala användningen av och risken med kemiska bekämpningsmedel med 50 % och användningen av bekämpningsmedel med hög risk med 50 %. Därför kommer kommissionen att se över direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel och förbättra dess bestämmelser om integrerat växtskydd, samt främja en mer utbredd användning av säkra alternativa sätt att skydda skördar mot skadegörare och sjukdomar. I första hand ska detta ske genom de strategiska planerna inom den gemensamma jordbrukspolitik. Dessa åtgärder kommer att gynna biologisk mångfald i allmänhet och pollinerande insekter i synnerhet.

Kommissionen har även arbetat på att säkerställa att skyddet av pollinatörer beaktas vid det produktgodkännande av ett växtskyddsmedel som krävs enligt EU-lagstiftningen om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden⁸⁰. Kommissionen har samarbetat med medlemsstaterna för att säkerställa att de står bakom och genomför det vägledningsdokument om riskbedömning av växtskyddsmedel med avseende på bin (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. och solitärbin)⁸¹, som antogs av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) 2013 (åtgärd 7B). Sedan 2013 har emellertid de flesta medlemsstaterna motsatt sig de delar av Efsas vägledningsdokument som avser kronisk toxicitet för bin. I slutet av 2018 föreslog kommissionen därför att medlemsstaterna till att börja med skulle genomföra de delar av vägledningsdokumentet som åtnjöt tillräckligt stort stöd (dvs. de delar som gäller akuta risker för honungsbin).

I juli 2019 instämde en majoritet av medlemsstaterna med ett utkast till kommissionens förordning om ändring av de enhetliga principerna för utvärdering och godkännande av

⁷⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Regions>

⁷⁶ SWD(2019) 193 final.

⁷⁷ SWD(2019) 305 final.

⁷⁸ Direktiv 2009/128/EG.

⁷⁹ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_sud_report-act_2020_sv.pdf

⁸⁰ Förordning (EG) nr 1107/2009.

⁸¹ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>

växtskyddsmedel. Denna ändring av de enhetliga principerna var nödvändig för att genomföra de delar av vägledningen som rör akut toxicitet för honungsbin. I oktober 2019 invände emellertid Europaparlamentet⁸² mot utkastet till förordning och uppmanade kommissionen att lägga fram ett nytt utkast till förordning som även omfattade kronisk toxicitet och toxicitet hos larver för honungsbin samt akut toxicitet för humlor. Därför kunde kommissionen inte gå vidare med genomförandet av delar av vägledningen.

I mars 2019 gav kommissionen Efsa⁸³ i uppdrag att se över vägledningsdokumentet i ljuset av de nya vetenskapliga rön som framkommit sedan 2013. Kommissionen ville ta fram en vägledning med de senaste riskbedömningsmetoderna avseende både odlade och vilda bin. Översynen pågår⁸⁴ och väntas bli klar under 2021. Därefter kommer kommissionen att söka medlemsstaternas stöd för hela vägledningsdokumentet⁸⁵.

I revisionsrättens rapport uppmanas kommissionen att i) inkludera skyddsåtgärder för ett representativt urval vilda arter av pollinatörer, ii) utarbeta en arbetsplan tillsammans med medlemsstaterna för utveckling av testmetoder för dessa och iii) fastställa särskilda skyddsmål för vilda pollinatörer. Mot bakgrund av dessa rekommendationer, och in enlighet med åtagandet i från jord till bord-strategin, förbättrar kommissionen miljöriskbedömningen av växtskyddsmedel.

Användningen och begränsningarna av samt förbuden mot växtskyddsmedel som innehåller neonicotinoida aktiva substanser har fått mycket uppmärksamhet på senare år på grund av deras höga toxicitet för bin⁸⁶. Den 29 maj 2018 antog kommissionen genomförandeförordningar om ändring av villkoren för godkännande av neonicotinoiderna imidakloprid⁸⁷, klotianidin⁸⁸ och tiametoxam⁸⁹ i syfte att förbjuda all användning utomhus av dessa tre substanser (åtgärd 7C). Mot bakgrund av dessa begränsningar drogs ansökningarna om förlängning av godkännandet för klotianidin, tiametoxam och imidakloprid in. Följaktligen löpte godkännandena av dessa substanser ut den 31 januari 2019, den 30 april 2019 respektive den 1 december 2020.

Både i revisionsrättens rapport och i Europaparlamentets resolution av den 18 december 2019⁹⁰ uppmanades kommissionen att kräva att medlemsstaterna vederbörligen motiverar nödgodkännanden av neonicotinoider. Enligt förordning (EG) nr 1107/2009 får medlemsstaterna bevilja nödgodkännanden för växtskyddsmedel som inte är godkända på deras territorium för en begränsad period och för begränsad och kontrollerad användning, om en fara inte kan avväjas på något annat rimligt sätt. Sedan förbudet mot att använda dessa tre neonicotinoider utomhus

---

⁸² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-9-2019-0149_SV.html

⁸³ Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet.

⁸⁴ https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/event/Bee_Guidance_review.pdf

⁸⁵ Kommissionen kommer att beakta Europeiska revisionsrättens rekommendationer i Särskild rapport nr 15/2020: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_15/SR_Pollinators_SV.pdf.

⁸⁶ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances/approval_renewal/neonicotinoids_en

⁸⁷ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/783 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet imidakloprid (EUT L 132, 30.5.2018, s. 31).

⁸⁸ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/784 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet klotianidin (EUT L 132, 30.5.2018, s. 35).

⁸⁹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/785 av den 29 maj 2018 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller villkoren för godkännande av det verksamma ämnet tiametoxam (EUT L 132, 30.5.2018, s. 40).

⁹⁰ 2019/2803(RSP), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0104_SV.html.

infördes och deras godkännanden löpte ut, har flera medlemsstater vid upprepade tillfällen beviljat nödgodkännanden av deras användning.

År 2018 gav kommissionen Efsa mandat att kontrollera huruvida de nödgodkännanden som vid upprepade tillfällen beviljats för användning på vissa grödor var motiverade, och 2020 vidtog kommissionen åtgärder för att förhindra omotiverade nödgodkännanden (gällande Rumänien⁹¹ och Litauen⁹²). I oktober 2020 fick Efsa ett andra uppdrag, nämligen att bedöma huruvida vissa nödgodkännanden som beviljats för användning av dessa substanser i sockerbeter uppfyllde villkoren i förordningen. Uppdraget ska vara slutfört i september 2021. Kommissionen kan vidta ytterligare åtgärder beroende på vad bedömningen visar. För att öka transparensen ytterligare offentliggörs de nödgodkännanden som medlemsstaterna beviljar i EU:s databas över bekämpningsmedel⁹³.

2.8. Åtgärd 8: Minska invasiva främmande arters påverkan på pollinatörer

I januari 2020 publicerade kommissionen en vägledning om hantering av invasiva främmande arter som är skadliga för vilda pollinatörer⁹⁴ (åtgärd 8A). Vägledningen riktar sig främst till i) organ som ansvarar för hanteringen av invasiva främmande arter eller har en beslutsfattande roll på området och ii) personer i Europa som vill övervaka och/eller förhindra att sådana arter införs och sprids. Vägledningen omfattar de åtgärder som är mest relevanta för att upptäcka, kontrollera och utrota några av de invasiva främmande arter som är mest skadliga för inhemska vilda pollinatörer i Europa. Invasiva främmande arter som är skadliga för pollinatörer är exempelvis *Megachile sculpturalis* och sammetsgeting samt växter som rododendron och gullris. Sammetsgetingen ingår i förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse enligt förordningen om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter⁹⁵. Under 2019 utarbetade kommissionen en vägledning om invasiva främmande arter som är inhemska i delar av EU. Syftet var att öka medvetenheten om de potentiellt negativa följderna av en spridning av sådana arter utanför deras egna områden. Vägledningen tog bland annat upp underarter av odlade honungsbin och humlor⁹⁶.

Life-programmet har gett stöd till projekt som syftar till att återställa livsmiljöer efter att invasiva främmande arter spridits dit. Flera projekt syftade till att öka medvetenheten om eller undersöka och kontrollera invasiva främmande arter som var skadliga för den inhemska flora som pollinatörer är beroende av, t.ex. rododendron, pampasgräs och jättebalsamin⁹⁷.

Kommissionens åtagande i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030, nämligen att antalet rödlistade arter som hotas av invasiva främmande arter ska minskas med 50 %, kommer också att bidra till att ytterligare begränsa de negativa effekterna på pollinatörer.

I en serie vägledningsdokument om bevarande av pollinatörer rekommenderade kommissionen starkt att använda inhemska arter av växter och pollinatörer och att absolut undvika (invasiva) främmande arter. Dessa dokument riktade sig till allmänheten, lokala myndigheter och ett stort

---

⁹¹ EUT L 33, 5.2.2020, s. 16.

⁹² EUT L 33, 5.2.2020, s. 19.

⁹³ <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/ppp/pppeas/screen/home>

⁹⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/IAS+Managers>

⁹⁵ Förordning (EU) nr 1143/2014.

⁹⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/IAS+Managers>

⁹⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/LIFE+programme>

antal ekonomiska sektorer, inklusive jordbruk, skogsbruk, landskapsarkitektur och byggsektorer⁹⁸ (åtgärd 8B).

2.9. Åtgärd 9: Uppmana företagssektorn och medborgarna att agera

Med hjälp av EU:s plattform för företag och biologisk mångfald⁹⁹ gjorde kommissionen i augusti 2018 en första undersökning av vilka affärsverksamheter som berörs av bevarandet av pollinatörer. Därpå följde en upphandling för sektorspecifika vägledningsdokument¹⁰⁰ för följande elva affärssektorer: jordbruk, jordbruksbaserade livsmedel och drycker, skogsbruk, trädgårdsodling, biodling, detaljhandel, landskapsarkitektur, byggnad, gruvor, energi och turism (åtgärd 9A). I dessa dokument ges ytterligare vägledning om bästa praxis. Kommissionen fortsätter att rekommendera dessa vägledningar och uppmuntrar företag att genomföra resultatnriktade åtgärder för bevarande av pollinatörer. Dessutom fortsätter kommissionen att uppmuntra företag att bedöma hur de påverkar och är beroende av biologisk mångfald¹⁰¹ och att beakta detta i sitt beslutsfattande, inbegripet genom Life-projekt till stöd för pollinatörvänlig kolinlagring ("carbon farming").

Genom allmänna kampanjer¹⁰², kommunikationsverksamhet, utbildningsmaterial¹⁰³ och vägledning¹⁰⁴ har kommissionen också fortsatt att uppmuntra allmänheten att främja bevarandet av pollinatörer (åtgärd 9C). Kommissionens webbplats med information om pollinatörer¹⁰⁵ spelar en nyckelroll i detta arbete. Webbplatsen, som utvecklats inom ramen för åtgärd 3A, underlättar tillgången till information om pollinatörer och engagerar allmänheten och andra berörda parter. Strategin för kommunikation till allmänheten har som syfte att belysa mångfalden av pollinatörer och deras betydelse för mänskligheten samt att uppmuntra var och en att skydda dem. Pollinatörer är ett av de mest populära naturämnena hos allmänheten i Europa och det är mycket enkelt att kommunicera om dem. Därför använder kommissionen pollinatörer för att kommunicera vad EU gör för den biologiska mångfalden och miljön i stort inom den europeiska gröna given.

Kommissionen ser positivt på allmänhetens roll när det gäller att generera kunskap som kan ligga till grund för åtgärder. I juli 2020 publicerade kommissionen en rapport om bästa praxis inom medborgarforskning om miljöövervakning¹⁰⁶, som omfattar medborgarforskning om pollinatörer (övervakning av fjärilar). Kommissionen bidrog till lanseringen av det europeiska systemet för övervakning av fjärilar i tio medlemsstater genom Europaparlamentets pilotprojekt ABLE¹⁰⁷. Medborgarforskning kommer även att ingå som en komponent i det framtida systemet för övervakning av pollinatörer och i systemet för övervakning av förekomsten av bekämpningsmedel i naturen via honungsbioprodukter, vilket utvecklats inom ramen för åtgärd 1.

---

⁹⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Get+involved>

⁹⁹ https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/news/news-84_en.htm

¹⁰⁰ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Businesses>

¹⁰¹ <https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business>

¹⁰² <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pagelId=23462237>

¹⁰³ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Educational+materials>

¹⁰⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>

¹⁰⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/EU+Pollinator+Information+Hive>

¹⁰⁶ SWD(2020) 149 final.

¹⁰⁷ <https://butterfly-monitoring.net/able>

Med hjälp av projektet STING¹⁰⁸ vill kommissionen bredda allmänhetens engagemang för pollinatörer under 2021, särskilt i samband med livsmedelstrygghet.

Europeiska solidaritetskåren (åtgärd 9C) stöder projekt som unga människor kan delta i på olika solidaritetsrelaterade områden, inklusive miljö- och naturskydd. Flera av de pågående projekten gäller pollinatörer. Vissa fokuserar på information och åtgärder för att öka medvetenheten, som projekten Wild Bee Pollinator Conservation och Solidarity Bees. Ett annat exempel är projektet till stöd för ekosystem, som hjälper till att skapa gynnsamma livsmiljöer för vilda pollinatörer och andra insekter¹⁰⁹.

Erasmus+ har finansierat projekt som syftar till att öka medvetenheten bland skolelever och ge dem en möjlighet att lära sig om pollinatörer. Eleverna har engagerats i fältaktiviteter, som att övervaka pollinatörer, vilket har gett dem möjlighet att lära sig vilka krav pollinatörer har på sin livsmiljö och vad de hotas av¹¹⁰.

Kommissionen stöder medborgare i rollen som konsument. Konsumenters val kan ha stort inflytande på vilda pollinatörer. EU:s miljömärke¹¹¹ är ett av de verktyg som kan användas för att begränsa de negativa följderna av konsumenters val, till exempel när det gäller trädgårdsprodukter som påverkar pollinatörer (åtgärd 9B). I stället för att utveckla nya miljömärkningskriterier är kommissionen för närvarande mer inriktad på att uppnå största möjliga framgång med den nuvarande portföljen med miljömärkta produkter. Kommissionen har just börjat se över kriterierna för tilldelning av EU-miljömärket till odlingssubstrat, jordförbättringsmedel och marktäckningsmaterial och kommer att säkerställa att de reviderade kriterierna beaktar behovet av att bevara pollinatörer. Kriterierna skulle till exempel kunna omfatta skyddsåtgärder som säkerställer att jord som används för krukväxter och trädgårdsprodukter inte tas från pollinatörers livsmiljöer, eller att mineralbrytning inte försämrar pollinatörers livsmiljöer. Inom livsmedelssektorn studerade Life-projektet om livsmedel och biologisk mångfald insektsskydd i livsmedelsnormer och märken och tog fram en vägledning för kvalitetschefer, produktchefer och inköpschefer¹¹².

2.10. Åtgärd 10: Främja strategier och samarbete på alla nivåer till förmån för pollinatörer

Kommissionen uppmantrar nationella, regionala och lokala myndigheter att utveckla strategier för pollinatörer. För att underlätta denna process har kommissionen utarbetat mallar¹¹³ som kan anpassas till de specifika behoven i olika territorier (åtgärd 10A).

Förutom enstaka evenemang och arbetsseminarier har kommissionen underlättat samarbete mellan berörda parter om bevarande av pollinatörer genom det europeiska innovationspartnerskapet inom jordbruket¹¹⁴, Interreg-programmen¹¹⁵ och EU-agendan för

---

¹⁰⁸ STING (Science and Technology for Pollinating Insects) är ett projekt som utförs av kommissionens gemensamma forskningscentrum,

https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/adopted_jrc_2019-20_wp_europa_v2.pdf.

¹⁰⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Education+and+youth>

¹¹⁰ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Education+and+youth>

¹¹¹ <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>

¹¹² <https://www.business-biodiversity.eu/en/publications/easy-guide--insect-protection>

¹¹³ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Public+authorities>

¹¹⁴ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-innovation-partnership-agricultural>

städer¹¹⁶ (åtgärd 10B). Interreg-programmen var särskilt lämpade att främja samarbete i form av gemensamma åtgärder och utbyten av policystrategier mellan nationella, regionala och lokala aktörer från olika medlemsstater. Kommissionen har även fortsatt att underlätta kontakterna mellan nationella, lokala och regionala myndigheter och deras motsvarigheter i resten av EU. Lokala operativa grupper^{117,118} för innovativ och pollinatörvänlig jordbruksförvaltning inrättades genom det europeiska innovationspartnerskapet inom jordbruket.

Inom ramen för det europeiska partnerskapsprogrammet för utvidgning¹¹⁹ organiserades i oktober 2020 ett regionalt arbetsseminarium¹²⁰ på webben om invasiva främmande arter och EU-initiativet för pollinatörer för deltagare från Albanien, Bosnien och Hercegovina, Montenegro, Serbien, Nordmakedonien, Kosovo och Turkiet (åtgärd 10C). Arbetsseminariet fick stöd från föranslutningsinstrumentet och ett av dess syften var att främja utbyte av erfarenheter av att fastställa strategiska mål och införa åtgärder för att ta itu med minskningen av antalet pollinatörer i EU och bidra till globala ansträngningar att bevara dem.

Även i sitt arbete utanför EU har kommissionen inbegripit särskilt stöd till de mål som fastställs både i EU-initiativet för pollinatörer och i handlingsplanen för 2018–2030 för det andra internationella initiativet för pollinatörer (åtgärd 10C). Exempelvis har kommissionen gett stöd till 2019 års EU-FAO-projekt, vilket har underlättat för länder i Afrika, Karibien och Stillehavsområdet att genomföra multilaterala avtal¹²¹. Projektet främjar ekosystembaserade jordbruksmetoder, som bland annat att bevara naturliga livsmiljöer för vilda pollinatörer och begränsa riskerna med bekämpningsmedel. Ett globalt seminarium om att stärka och tillämpa förordningar om bekämpningsmedel i syfte att skydda pollinatörer kommer att organiseras för tillsynsmyndigheter för bekämpningsmedel, så att de kan bygga upp sin kapacitet att utveckla och tillämpa förordningar om bekämpningsmedel som skyddar pollinatörer¹²².

I november 2018, under det 14:e mötet i partskonferensen för konventionen om biologisk mångfald, anslöt EU sig till Coalition of the Willing on Pollinators¹²³. Sedan dess har kommissionen främjat koalitionen mål genom att med andra länder dela kunskap och erfarenheter om de åtgärder EU genomför för pollinatörer.

Som en del av förberedelsen och genomförandet av den globala ramen för biologisk mångfald efter 2020¹²⁴ uppmanar EU sina internationella partner att göra mer för att bevara pollinatörer och värdera de ekosystemtjänster de levererar.

---

¹¹⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Regions>

¹¹⁶ https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/sul-nbs_finalactionplan_2018.pdf

¹¹⁷ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/find-connect/projects/protecting-farmland-pollinators>

¹¹⁸ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/find-connect/projects/pasture-pollinators>

¹¹⁹ <https://eppanetwork.eu/project>

¹²⁰ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/International+action>

¹²¹ https://ec.europa.eu/international-partnerships/news/eu-provides-extra-eu9-million-support-faos-work-promoting-nature-friendly-agricultural_en

¹²² <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/International+action>

¹²³ <https://promotepollinators.org/about/history>

¹²⁴ <https://www.cbd.int/conferences/post2020>

3. SLUTSATS

Denna översyn har visat att betydande framsteg har gjorts när det gäller genomförandet av åtgärderna i initiativet. Initiativet har tillhandahållit en övergripande ram för åtgärder till skydd för pollinatörer inom EU:s olika sektorsvisa politikområden. Åtgärder för att skapa viktiga förutsättningar har inletts och betydande framsteg har gjorts. Till dem hör t.ex. system för övervakning av arter av pollinatörer och de faktorer som leder till att de minskar i antal. Ett system för information om pollinatörer och riktade forskningsinitiativ bör stödja initiativet ytterligare.

Initiativet förblir ett användbart verktyg som gör det möjligt för EU, medlemsstaterna och berörda parter att motverka minskningen av antalet pollinatörer. Det återstår emellertid mycket arbete med att bekämpa de faktorer som orsakar nedgången. Det kommer att krävas ökade ansträngningar, särskilt för att åtgärda förlusten av livsmiljöer i jordbrukslandskap och effekterna av bekämpningsmedel. Andra utmaningar som återstår är hanteringen av de hot mot pollinatörer som inte direkt omfattas av initiativet, som klimatförändringar och andra miljöföroreningar än bekämpningsmedel.

EU:s strategi för biologisk mångfald, EU:s från jord till bord-strategi och EU:s nollföroreningsplan kommer att spela en stor roll på väg mot initiativets långsiktiga mål, framför allt på grund av åtagandena att utöka skyddade områden och återställa ekosystem. Dessutom är det viktigt att främja agroekologiska metoder, som ekologiskt jordbruk, återställa landskapselement som gynnar en hög biologisk mångfald på jordbruksmark och minska effekterna av bekämpningsmedel och andra miljöföroreningar som är skadliga för pollinatörer.

Initiativets nästa fas kommer att genomföras i nära samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna. Kommissionen välkomnar därför rådets slutsatser¹²⁵ om revisionsrättens rapport, särskilt behovet av att använda resurser på ett lämpligt sätt, upprätta en EU-omfattande styrnings- och övervakningsram för pollinatörer och bättre integrera pollinatörers behov i den gemensamma jordbrukspolitik och ramlagstiftningen om bekämpningsmedel.

Under andra halvåret 2021 kommer kommissionen att inleda samråd för att samla in åsikter och mer omfattande bevis, insikter och erfarenheter från berörda parter och allmänheten om genomförandet av den nuvarande ramen. Dessa samråd kommer att ge viktiga förslag på hur man kan förbättra ramen och identifiera ytterligare åtgärder som skulle behövas för att till fullo uppnå initiativets långsiktiga mål.

Kommissionen kommer därefter att se över initiativet med beaktande av den återkoppling som hittills getts av övriga institutioner och berörda parter samt resultaten av samråden.

---

¹²⁵ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14168-2020-INIT/sv/pdf>